VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

SZABAD NÉP

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁNAK KÖZPONTI LAPJA

XIII. ÉVFOLYAM, 94. SZÁM ÁRA 60 FILLÉR KEDD, 1955. ÁPRILIS 5

Éljen a magyar néphadsereg, függetlenségünk, szabadságunk, békénk erős védelmezője!

Hatalmas lelkesedéssel ünnepelte meg a magyar nép hazánk felszabadulásának tizedik évfordulóját

Pártunk, kormányunk vezetői, vendégeink a Sztálin-szobor mellvédjén (Rév Miklós felvétele)

Néphadseregünk díszszemléje

Hazánk felszabadulásának tizedik évfordulóján, hétfőn már a kora reggeli órákban megélénkül az ünnepi díszbe öltözött főváros. Budapest minden részéből igyekeznek a Sztálin térre, hogy országunk vezetőivel együtt köszöntsék legnagyobb nemzeti ünnepünket, részt vegyenek néphadseregünk díszszemléjén, s a budapesti dolgozók ünnepi felvonulásán. Az ünnepség néphadseregünk díszszemléjével kezdődik. A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége, a Népköztársaság Elnöki Tanácsa, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa, a Budapesti Pártbizottság és a Fővárosi Tanács több mint 45 000 dolgozót hívott meg a díszszemle megtekintésére. A felszabadulási verseny hősei, a munkások, értelmiségiek legjobbjai foglalnak helyet a tribünökön, emelvényeken, végig a hatalmas tér szegélyén. De nemcsak a budapesti dolgozók vannak itt. A közönség soraiban feltűnik egy-egy bányászegyenruha. Sok termelőszövetkezeti, gépállomási dolgozó, példamutatóan dolgozó egyéni paraszt is vendége ma Budapestnek, az üzemi munkásságnak.

Miközben Budapest leghatalmasabb terén, a Sztálin téren tizezrek várják a közelgő nagy eseményt, a katonai díszszemlét és a budapesti dolgozók felvonulását, a városban mindenütt, a gyárak előtt, a hivatalokban, a felvonulás gyülőpontjain vidáman gyülekeznek az emberek. Egész családjukkal, gyermekeikkel jönnek és hozzák a gondosan előkészített jelszavakat, gyáruk termékeinek makettjeit és azokat a táblákat, amelyek büszkén hirdetik a felszabadulási versenyben elért nagy eredményeiket. Budapest, hazánk szíve, népi demokráciánk büszkéje, megújult és egyre szépülő fővárosa felkészült a nagy napra...

A tér még üres — a liget fái előtt magasodik Sztálin virágokkal övezett emlékműve. Alig valamivel hét óra után feltűnnek a téren a díszszemlén részvevő alakulatok: balfelől az akadémiák, tisztiiskolások, a II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskola növendékei, jobbra a lövészek, hadihajósok, államvédelmi őrök és határőrök. Gyorsan telnek a várakozás percei. Az érkező egységek harsányan köszöntik egymást: „Jó reggelt, lövész elvtársak!" „Erőt, egészséget, államvédelmi határőrök!" „Jó reggelt tisztiiskolások!" „Erőt, egészséget, hadihajós elvtársak!" A nap sugarai visszaverődnek a szuronyok hegyén.

Gyorsan múlik az idő. Vezényszó hallatszik. A sorok kiigazodnak. Csend ül a térre.

Pontosan kilenc órakor elfoglalja helyét a Sztálin-szobor mellvédjén Rákosi Mátyás, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének első titkára, Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Gerő Ernő, Farkas Mihály, Hegedüs András, Apró Antal, Hidas István, Ács Lajos, Szalai Béla, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának tagjai, Mekis József, a Politikai Bizottság póttagja, Vég Béla és Matolcsi János, az MDP Központi Vezetőségének titkárai, Rónai Sándor, az országgyülés elnöke, Piros László altábornagy, belügyminiszter, Kovács István, az MDP Budapesti Bizottságának első titkára, Pongrácz Kálmán, Budapest Főváros Tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke, Janza Károly altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes.

A Sztálin-szobor mellvédjén foglal helyet Kliment Jefremovics Vorosilov marsall, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének Legfelső Tanácsa Elnökségének elnöke, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága elnökségének tagja, a szovjet kormányküldöttség vezetője, a küldöttség tagjai: Alekszej Szemjonovics Zsadov vezérezredes, a szovjet hadsereg központi hadseregcsoportjának parancsnoka, Zoja Vaszilljevna Mironova, a moszkvai városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Pablo Gregorjevics Ticsina, az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság Legfelső Tanácsának elnöke, költő, Jurij Vlagyimirovics Andropov, a Szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. A mellvédről tekintette meg a díszszemlét és a budapesti dolgozók ünnepi felvonulását Teng Ce-hui, a Kínai Népköztársaság Államtanácsának elnökhelyettese, Kína Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja, a kínai kormányküldöttség vezetője, dr. Stefan Jendrychowski, a Lengyel Népköztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettese, a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának tagja, a lengyel kormányküldöttség vezetője, dr. Jaromir Dolansky, a Csehszlovák Köztársaság miniszterelnökének első helyettese, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága elnökségének tagja, a csehszlovák kormányküldöttség vezetője, Emil Bodnaras hadseregtábornok, a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettese, a fegyveres erők minisztere, a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, a román kormányküldöttség vezetője, Georgi Trajkov, a Bolgár Népköztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettese, a Bolgár Mezőgazdasági Népi Szövetség elnöke, a bolgár kormányküldöttség vezetője, Fritz Selbmann, a Német Demokratikus Köztársaság Minisztertanácsa elnökségének tagja, nehézipari miniszter, Németország Szocialista Egységpártja Központi Bizottságának tagja, a Német Demokratikus Köztársaság kormányküldöttségének vezetője, Tuk Jakova, az Albán Népköztársaság Minisztertanácsa elnökének helyettese, az Albán Munkapárt Központi Bizottságának tagja, az albán kormányküldöttség vezetője, Coj Csan Ik, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság Minisztertanácsának elnökhelyettese, a koreai kormányküldöttség vezetője, Demcsigijn Molomzsamc pénzügyminiszter, a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottságának tagja, a mongol kormányküldöttség vezetője.

A dísztribünökről tekintették meg a díszszemlét és a főváros dolgozóinak felvonulását a Minisztertanács tagjai, valamint a politikai, gazdasági és kulturális élet nagyszámú vezető személyisége, a tudomány az irodalom, a művészet, a termelés kiváló dolgozói.

A dísztribünön foglaltak helyet a külföldi kormányküldöttségek tagjai. Innen tekintették meg a díszszemlét és felvonulást a kínai kormányküldöttség tagjai: Jan Szien-hun földmüvelésügyi miniszterhelyettes és Hao De-cin, a Kínai Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, a lengyel kormányküldöttség tagjai: Alicja Musialowa, a Lengyel Népköztársaság Államtanácsának tagja és Jan Rotkiewicz altábornagy; a csehszlovák kormányküldöttség tagjai: Ladislav Stoll, a Csehszlovák Köztársaság kulturálisügyi minisztere, Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottságának tagja, dr. Josef Plojhar, a Csehszlovák Köztársaság egészségügyi minisztere, a Csehszlovák Néppárt elnöke és Stefan Major, a Csehszlovák Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete; a román küldöttség tagjai: Fazekas János, a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, Simion Bughici külügyminiszter és Stefan Cleja, a Román Népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete; a bolgár kormányküldöttség tagjai: Jonko Panov altábornagy, nemzetvédelmi miniszterhelyettes, Mihail B. Angelov, a szocialista munka hőse és Borisz Manolov, a Bolgár Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete; a Német Demokratikus Köztársaság kormányküldöttségének tagjai: Hans Kiefert, Németország Szocialista Egységpártja Központi Bizottságának tagja és Sepp Schwab, a Német Demokratikus Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete; az albán kormányküldöttség tagjai: Hito Cako vezérőrnagy és Piro Koci, az Albán Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete; a koreai kormányküldöttség tagjai: Kim Von Bon munkaügyi miniszter, a Népi Köztársasági Párt elnöke, Li Szin Phar külügyminiszterhelyettes és An Jen, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete; a mongol kormányküldöttség tagjai: Zsamcin Cekd-Ajus ezredes, a Mongol Néphadsereg Politikai Főcsoportfőnökségének főnöke és Dasijn Adilbis, a Mongol Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

Jelen voltak a díszszemlén és a felvonuláson a budapesti diplomáciai képviseletek vezetői, valamint a katonai és a légügyi attasék.

... Hármas kürtszó harsan, s a díszszemle parancsnoka „vigyázz"-t vezényel. A szuronyok erdején, a kiröppenő kardok pengéjén egyszerre villan a reggeli napsugár. Felcsendül a Rákóczi-induló, s Bata István vezérezredes, honvédelmi miniszter a feszesen tisztelgő csapatok elé érkezik. A díszszemle parancsnoka jelenti:

— Vezérezredes elvtárs! Tóth Lajos vezérőrnagy jelentem, néphadseregünk díszalakulatai hazánk felszabadításának tizedik évfordulóján parancsára díszszemlére együtt állnak.

A többszáztagú zenekar hangszerein újra megszólal a Rákóczi-induló, majd Bata vezérezredes elvtárs egymás után üdvözli a csapatokat:

— Jóreggelt, elvtársak!

— Erőt, egészséget, vezérezredes elvtárs! — zúg fel a harcosok és tisztek válasza.

— Üdvözöllek benneteket hazánk felszabadulásának tizedik évfordulóján!

Feleletképpen hatalmas erővel tör fel a „hajrá"-kiáltás. Bata elvtárs a díszszemle parancsnokának kíséretében sorra üdvözli az akadémiák és tiszti iskolák növendékeit, a huszárokat, a páncélos díszalakulatokat, a tüzéreket, légvédelmi tüzéreket, gépkocsizó lövészeket és ejtőernyősöket, lövészeket és hadihajósokat, államvédelmi határőröket és államvédelmi őröket. Ezután felmegy az emelvényre és a harsonások háromszoros díszjele után beszédet mond.

Bata István elvtárs beszéde

— Honvédek! Tiszthelyettesek! Tisztek! Tábornokok! Budapest dolgozó népe! Kedves elvtársak!

Hazánk felszabadításának tizedik évfordulóján, legnagyobb nemzeti ünnepünkön, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége, népköztársaságunk kormánya és egész dolgozó népünk nevében forró szeretettel köszöntöm felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió küldötteit *(taps)*, a testvéri népi demokratikus országok képviseletében megjelent elvtársakat *(taps)*, Budapest dolgozó népét és ünnepségünk valamennyi részvevőjét.

1945. április 4-én, amikor a dicsőséges szovjet hadsereg végleg kiűzte a hitlerista és nyilas hordákat a magyar földről, új korszakot nyitott hazánk történetében: a szabadság, a nemzeti függetlenség, a demokrácia és a szocializmus korszakát.

A felszabadulás tíz esztendejében népünk — hála a Szovjetunió szakadatlan baráti támogatásának — minden téren többet és nagyobbat, szebbet és jobbat alkotott, mint a felszabadulást megelőző egész évszázadban.

Az elmúlt tíz év győzelmes harcai során gyökeresen megváltoztak hazánk gazdasági, társadalmi és politikai viszonyai. A földesurak, gyárosok, bankárok elnyomó uralmát a dolgozó nép állama váltotta fel.

A munkásosztály, szoros szövetségben a dolgozó parasztsággal, kezébe vette a hatalmat, felosztotta a nagybirtokosok földjét, és megkezdte hazánkban a szocializmus építését.

Ezek a történelmi jelentőségű győzelmek azért voltak lehetségesek, mert dolgozó népünk élén olyan harcedzett, tapasztalt, marxista—leninista párt áll, mint a mi pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja. *(Taps.)*

Dolgozó népünk mind szilárdabb egységbe tömörülve követi pártunkat azért, mert helyesli pártunk politikai irányvonalát, amely célul tűzte ki a szocialista iparosítás, ezen belül a nehézipar fejlesztésének továbbfolytatását mint a mezőgazdaság fejlesztésének, a népjólét emelésének és a honvédelem biztosításának szilárd bázisát.

Hazánk dolgozó népe, hős munkásosztályunk, a felszabadulási verseny során országszerte a termelőmunka nagy sikereivel köszönti felszabadulásunk tizedik évfordulóját, és

száz és száz formában fejezi ki őszinte háláját és szeretetét a felszabadító nagy Szovjetunió és legyőzhetetlen hadserege iránt, amelyben függetlenségünk és békénk védelmének, népünk felemelkedésének, hazánk szocialista építésének biztosítékát látja.

Népünk bizalommal tekint a jövő elé, mert tudatában van saját igazának és erejének. Oldalán érzi a béke, a haladás, a szocializmus 900 milliós legyőzhetetlen táborát, azt a tábort, amely a hatalmas Szovjetunió vezetésével a felszabadult Kínai Népköztársaságot, a baráti népi demokráciák országait, az emberiség több mint kétötödét egyesíti magában.

A nemzetközi reakció, élén az amerikai imperializmussal, egy új világháború révén akarja a szabad népeket igába hajtani, és e célból újra fel akarja fegyverezni a német militarizmust.

A magyar nép tudja, hogy a német militarizmus új háborút, szenvedést, pusztítást jelent, és országunk szabadságát veszélyezteti. Ezért helyesli és támogatja egész dolgozó népünk a Szovjetunió minden lépését, amely a német imperializmus feltámasztásának megakadályozására, a béke megőrzésére irányul.

Mi ismerjük az amerikai imperialisták és csatlósaik aljas szándékait, de tudjuk azt is, hogy

a mi oldalunkon van nemcsak az erő, de az igazság is!

Ezért népünk magabiztosan, szilárdan halad tovább pártunk vezetésével a felemelkedés, a jólét, a szocializmus útján, és el van szánva, hogy minden erejével megvédi a béke frontjának reá bízott szakaszát.

E nagy és nemes célokat, népünk igaz ügyét szolgálja népi demokráciánk édesgyermeke, békénk és függetlenségünk szilárd őre, a magyar néphadsereg. *(Taps.)*

Hazánk függetlenségéért — a dolgozó nép iránti hűség érzésétől fűtve — néphadseregünk minden tagja erőt és fáradságot nem kímélve eredményesen fejleszti katonai és politikai tudását, erősíti fegyveres erőnk harckészségét.

Néphadseregünk katonái dolgozó népünkkel összeforrva, lelkesen és tántoríthatatlanul követik szeretett pártunkat, maradéktalanul végrehajtják pártunk és kormányunk utasításait, építik és védelmezik drága szabad hazánkat.

Éljen a szocializmust építő magyar nép és a nép ügyét híven szolgáló magyar néphadsereg! *(Taps.)*

Dicsőség és hála a felszabadító Szovjetuniónak, a béke és szocializmus szilárd támaszának! *(Taps.)*

Éljen és erősödjék a dicső szovjet hadsereg és a magyar néphadsereg széttéphetetlen fegyverbarátsága! *(Taps.)*

Éljen és viruljon a szocializmust építő szabad népek Szovjetunió vezette 900 milliós legyőzhetetlen tábora! *(Taps.)*

Éljen győzelmeink szervezője, népünk vezetője, a Magyar Dolgozók Pártja és annak Központi Vezetősége! *(Taps.)*

Háromszoros „hajrá" zúg fel a hatalmas téren, s viharzó lelkes taps. Vezényszó hallik, s némán tiszteleg az egész tér: felhangzik a magyar és a szovjet himnusz. A himnuszok méltóságteljes akkordjai közben 24 lövég össztüze dörög... Az össztűz köszönti április negyedikét, történelmünk legnagyobb fordulópontját.

Ezután ismét vezényszó hangzik, s a csapatok elvonulnak a térről, hogy felsorakozzanak a díszmenethez.

Ebben a percben egyre erősödő repülőgép-zúgás hangzik fel: alacsonyan, pontosan a Sztálin tér fölött repülők szállnak. A vezérgép népköztársaságunk zászlaját feszíti ki a magasban, mellette jobbról és balról a felszabadító Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság vörös selyemzászlaját lobogtatja a szél. A mögöttük repülő gépek a testvéri népi demokratikus országok kibontott zászlóit hozzák. Minden szem az eget kémleli. A zászlós gépek mögött újabb kötelék tűnik fel, s a nézők viharzó tapsától kísérve a 10-es számot rajzolják az égre a repülők. Máris újabb gépek jönnek: egy parancsnoki raj, bombázógép léglökéses vadászgépek kíséretében. Ezután csatarepülő kötelékek jönnek a magasban, zúgásuk betölti a teret. Majd bombázórepülőgépek, végül két kötelékben léglökéses vadászgépek díszalakulatai suhannak át a tér felett.

A téren még hallik a repülők zúgása, s a Dózsa György út felől már feltűnnek a díszmenetet megnyitó dobosok. A II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskola növendékeiből alakult dobos díszszázad halad elöl. Újra és újra forró taps zúg, a dolgozók büszkén nézik a pergő dobbal, majd kemény, feszes vigyázzmenetben elvonuló fiúkat. A dobosok mögött a Dózsa Lövésztiszti Iskola növendékei jönnek. Az 1848-as szabadságharc, s a Tanácsköztársaság vöröshadseregének dicsőségtől övezett zászlóit hozzák. A nézők meghatottan köszöntik ezeket a zászlókat, népünk régi harcainak örökségét. E zászlók ma azt jelképezik, hogy néphadseregünk a 48-as szabadságharcos

(Folytatás a 2. oldalon.)

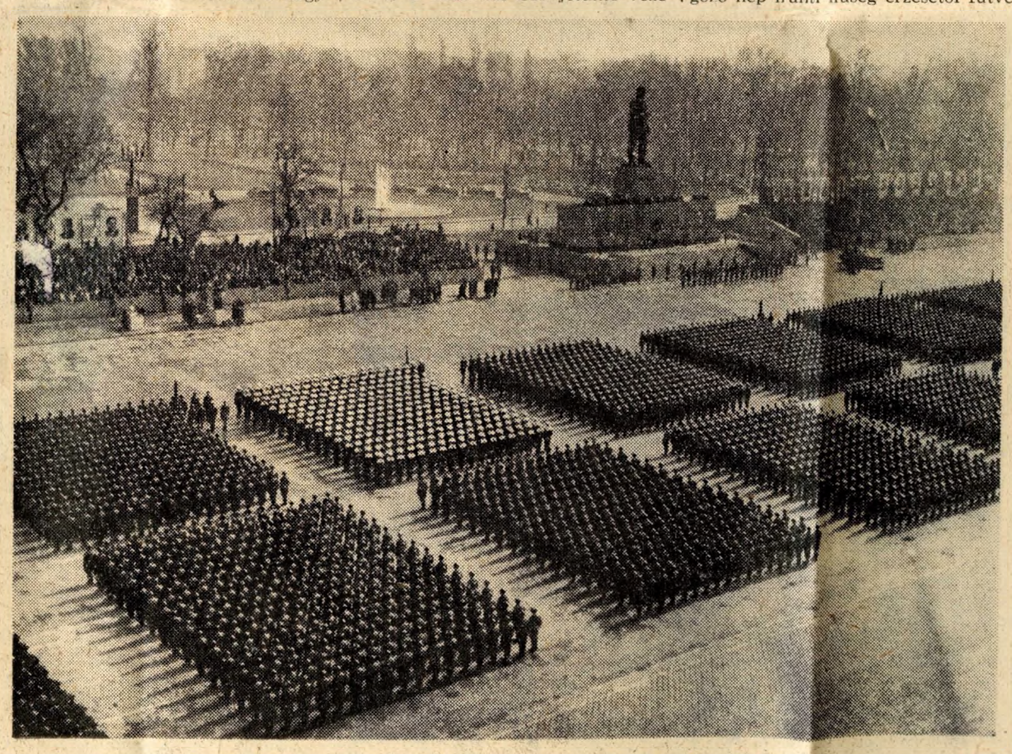

Néphadseregünk díszalakulatai felsorakoznak a Sztálin téren (Kéri Dániel felvétele)